

Tesařík: šedá eminence lesů

seriál
**PŘÍRODA
VALAŠSKA**

Poté, co se valašské lesy v průběhu dvacátého století změnil na třicet metrů vysoká pole na smrkovou kulatinu, zmizel ze Vsetínska ne jeden lesní druh hmyzu. Osud nádherně modrošedě zbarveného tesaříka alpského (*Rosalia alpina*) je však o něco složitější a zamotanější. Tesaříků

ubývá již víc než sto let. Na vině bylo masivní vysazování smrku namísto buku. Likvidovalo jej odstraňování bukových souší, zlomů, či vývratů – čili míst, na nichž je svým rozmnožová-

ním bytostně závislý. Larvy totiž žijí v proschlých, osluněných bukových větvích či kmenech. Není tak škůdce lesa jako třeba lýkožrout, protože napadá až polomrtvé stromy.

Tesařík alpský ale není, vyloženě pralesním broukem. Podle zápisků prvorepublikových znalců přírody žil i v pokroucených bucích na pastvinách, u polních úvozových cest či v pasených selských lesích.

Přírodovědci nemají za posledních několik desítek let z Valašska žádný dokladovaný nálezy (a to ani fotografii či poznatelnou část jeho těla). Přesto je tento drahoukam valašských lesů stále s námi. Ono totiž není roku, kdy by nebyl viděn. Při debatách s lesními dělníky či pracovníky pil vyplývají na povrch nálezy z

Halenkova (údolí Dinotice a Lušová) nebo Nového Hrozenkova z Brodské.

Tento tesařík se nedá splést s žádným jiným, navíc prostředí pil a skládek dřeva jej neodolatelně přitahuje. Nejraději totiž klade vajíčka do rozštípaného, osluněného a čerstvého dřeva. Průšvih je, že je dřevo spáleno dřív, než se noví brouci vylíhnou. Trvá jim to totiž i čtyři nebo pět let. Snůška samic tak přijde nazmar.

Jedinci na pilách však navíc nemusí být původem „valašští brouci“.

Víme totiž o zavlečení tesaříků ze Slovenska spolu s převáženou bukovou kulatinou.

Přesto je výskyt tesaříka na Valašsku stále pravděpo-

dobný, vždyť jen kousek za hranicemi na Slovensku žijí desetitisícové populace. Proč, je jasné hned při překročení státní hranice. Lesy jsou tam divočejší, věkově rozrůzněné a „neučesané“. Obrázek tamních porostů nám tak může být návodem k umožnění jeho návratu a rozšíření i u nás. Podstatné je tak nutné změnit přístup k lesnímu hospodaření. Minimalizovat plochu holosečí, ponechávat výstavky buků na pasekách na dožití. Síť současných lesních rezervací je moc malá a děravá, upravit se musí péče o listnaté lesy nejlépe na celém území Chráněné krajinné oblasti Beskydy.

Autor článku a fotek RNDr. Lukáš Spitzer, Muzeum regionu Valašsko, entomolog a vedoucí přírodovědného oddělení, pracoviště Vsetín

